

Stilska obuća u konavoskom Zavičajnom muzeju u Čilipima

Ravnateljica MiGK Antonia Rusković Radonić bori se za očuvanje tradicije
 FACEBOOK

Nadaleko poznati Kuliševi opanci raznih veličina

Što su štikla i salonka pokraj pravog opanka telaša?

'Kome opanci, kome obojci' - stara narodna poslovice nadahnula je nesvakidašnju izložbu kojoj je cilj kroz opanke, papuče i cipele starih Konavljana progovoriti o recikliranju i održivosti

Razvoj obuće kroz godine u Konavlima

PIŠE GABRIJELA BIJELIĆ

Kome opanci, kome obojci! Poslovice koju i danas često koriste starije generacije kad hoće reći da se nekom u životu posreći, a drugom baš i ne, naziv je izložbe o povijesti obuvanja u Zavičajnom muzeju u Čilipima.

Nitko nije hodao bos

Autorica izložbe, ravnateljica Muzeja i galerija Konavala Antonia Rusković Radonić kaže kroz 50 primjeraka različitih opanaka, papučica i cipela kakve su Konavljani nosili u 19. i 20. stoljeću pokazuju zapostavljeni dio tradicije:

- Predstavljamo te stare dijelove konavoske nošnje koji su nastradali u ratu. A cipele su i inače ono što se prvo baci kad se podere pa je prava sreća da smo prikupili ovoliko izložaka. Ova izložba nije samo o prošlosti, ona priča o recikliranju i održivosti, otvorenom putu u budućnost – ističe Rusković Radonić i napominje kako u doba danas nepravedno podcijenjenih opanaka, nitko nije hodao bos, dok prelaskom na industrij-

sku proizvodnju cipela siroćinja prvi put nije imala što obući.

Na izložbi u Čilipima doznat će posjetitelji tako razliku između opanaka telaša s potplatom od životinjske kože i opanaka gumaša s potplatima od prekrivenih automobilskih guma. Naučit će kako su se na kućnom drvenom taku radili opanci različitih veličina, od dječjih do onih za najstarije ukućane. A važna je i vrsta i broj bječava na koje bi se navlačili opanci, da nozi bude toplije i ugodnije u hodu.

Presvlačenje u Taboru

- Upoznat ćemo publiku s kajzericama, crvenim i crnim cipelicama za svečane prigode. Doznat će i kako su se koristile mede za prezuvače. Još do prije sedamdesetak godina Konavljani koji su doma nosili opanke, a išli bi u Grad, u znak poštovanja u Taboru ili na Pločama izuvali su opanke i uvlačili ih u mede pa se 'presvlačili' u finiju obuću. Na povratku bi izvlačili opanke iz meda i opetih obuvali. Isto su radili kod odlaska u crkvu – otkrila je autorica izložbe i taj danas manje poznat običaj.

S obzirom na to da je Zavičajni muzej Konavala stradao u Domovinskom ratu, u fondusu muzeja ne postoji niti jedan par cipela, pa je grada s prelaska u 20. stoljeće do Konavljana došla putem posudbe Etnografskog muzeja u Zagrebu. Velik dio grada posuđen je iz privatnih zbirki, a od nedavno preminulog postolara Nika Kuliša dobrotom obitelji Kuliš u muzej je stigla zbirka cipela i opanaka iz domaće proizvodnje. Za potrebe izlaganja u suradnji s udrugom Dragodid i njihovom predstavnicom Anitom Trojanović u muzeju je izgrađen suhozid, meda za prezuvače, je sveprisutna baštinska memorija u Konavlima. Na ovoj izložbi posjetitelji će moći pratiti promjene i razvoj stilova obuće u Konavlima do kraja 20. stoljeća. Izložba istovremeno predstavlja završetak Erasmus+ projekta Transhistory u kojem su Muzeji i galerije Konavala sudjelovali kao partneri.